శ్రవ్యనాటిక :

శాకుంతలం

శ్రీ పురాణం సుబ్రహ్మణ్యశర్మ

[వ్యక్తులు కాళిదాసు, శకుంతల, మురారి, పడవవాళ్లు]

౧

శకుంతల—

'వేయిపడవలు
కృష్ణపై తెరల నెత్తినవి—
వేయిపడవల గృష్ణ
వొడలు విరుచుకపాతి
కొండుచటియల నరికివచ్చి—పరువులో
గ్రొత్త సుడులెన్నిటినొ త్రొక్కె.'

ఏనుగంత మేఘం క్రమ్ముకురాగా ఉరుముల్తో మెరుపుల్తో భూనభాలు దద్దరిల్లేలా వాన కురుస్తుందేమో. ఎక్కడన్నా కాస్సేపు తల దాచుకోవాలి. అదుగో ఆ కనపడే పాకలోకి పోయి నుంచుంటాను '

కాళిదాసు—'ఇక్కడ ఎవలో వేయి పడవలపాట పాడారు ఈమే కాబోలు.. పడవ వాళ్ల పిల్లయి వుంటుంది. ఎంత పుష్టిగా వుందో (గంభీరంగా) ఎవరు నవ్వు? పడవలరేవుకి దారి కొంచెం చూపించగలవా, ఓ అణా యిస్తాను.'

శకుంతల—'ఏ పడవలరేవు?'

కాళిదాసు—'వేయి పడవలరేవు. '

శకుంతల—'నిజంగా మీకు దారి తెలీదా. నేను చూపిస్తే తెలుస్తుందా?'

కాళిదాసు—'ఓ తప్పకుండా. భీమన్న వలసపోవాలి '

శకుంతల—'నాకు తెలుసుగాని చూపించ దలుచుకోలేదు '

కాళిదాసు—'అణాకు చెడతావు. . '

శకుంతల లోకానికి బ్రతుకంతా అణా పైసల్లో యిమిడివుంది.

విసుగెత్తి విసుగెత్తి
విసుగులో దలలెత్తి
దలలెత్తి దలలెత్తి
తలపులో ఎలుగెత్తి—

ఇట్లా పారిపోయివచ్చేశాను, భీమన్నవలసలో మిమ్మల్నెవరేనా ఫలానా పోలిక లున్న అమ్మాయి కనుపించిందా అంటే లేదని నిస్సందేహంగా చెప్పండి, చెబుతారు గదూ?'

కాళిదాసు—'ఎవరో పిచ్చిది కాబోలు. నాకెందుకు నాదారి న్నే పోతాను '

శకుంతల—'ఏమంటున్నారు? నే చేసినది పిచ్చిపనా? ఎంతమాత్రం కాదు. నాగరికతకు భ్రమసి - నన్ను నమ్ముకున్న మేనరికాన్ని వద్దని - నవనాగరికుణ్ణి కట్టుకున్నాను కట్టుకుని కాపరం చెయ్యలేక వచ్చేశాను అంతే '

కాళిదాసు—'అయ్యో పాపం మనస్సు చెడిపోయింది కాబోలు '

శకుంతల—'నేను గనుపించినట్లు మీ రెక్కడా అనకండిసుమా!'

కాళిదాసు—'ఏం అంటే? ఏం ప్రమాదం?'

శకుంతల—'ఎక్కడో నేను సుఖపడితే నే చాలని అనుకునే—మా బావ వింటే దుఃఖిస్తాడు—'

కాళిదాసు—'ఎవరు—మీ బావ? అతడు దుఃఖిస్తేమాత్రం ఏమిటీ మీకు వచ్చేనష్టం?'

శకుంతల—'మీకు తెలీదా—నేను పరాయి వాళ్లసొత్తయానని విని సగం కృంగిపోయిన మనస్సుతో పిచ్చివాడిలా కోతులబళ్లో చదువుకుంటున్నాడని విన్నాను'

కాళిదాసు—'అదేవిటి!—కోతుల బడనేది ఎక్కడా వినలేదే నేను'

శకుంతల—'ఎందుకు వినలేదు? రామాయణం కిష్కింధాకాండ ఎన్నడన్నా చదివారా? పోనీ ఆపేరేనా విన్నారా?'.

కాళిదాసు—'ఇది మరీ బాగుంది—ఇంతకీ మీబావ కూడా ఓకోతి అన్నమాట. ఇందుకేనా యింత ఆర్భాటం పద మీయింట దిగబెడ్తాను'

శకుంతల—అబ్బ! చెప్పేది వినండి. కిష్కింధలోని కోతులన్నీ దేశాల్ని చుట్టిచుట్టి పశ్చిమానికి వెళ్లాయి అక్కడ వుండిపోయి పాశ్చాత్యులుగా మారి మళ్లీ మనదేశాని కొచ్చి క్రొత్తిగా బళ్లు తెరిచాయి. అక్కడకు పోయి చదువుకొంటున్నాడు - అదేదో వైద్యం కాబోలు '

. కాళిదాసు—'పాపం తెలివైనదే - ఎందువల్ల మతి భ్రమించిందో. (పైకి) ను వ్వతన్ని చేసుకోకపోవటం అటుంచి కోతి-కొండముచ్చు అని అందరిదగ్గరా అంటున్నావుగదా. అతనికి కష్టంగా వుండదూ?'

శకుంతల—'అలాంటివాడు కాదే - అతని మంచితనం మీ కెట్లా తెలుస్తుంది? ఎప్పుడూ కోపంకూడా తెచ్చుకోడు. ఒకవేళ అలాంటిది వస్తే అందువల్లకూడా నేనే ఎక్కువ సుఖపడతాను. కోపంవస్తే తనపక్క తనే వేసుకునేవాడు - తన పుస్తకాలు - గదీ - తనే శుభ్రం చేసుకుంటాడు - ఆలాంటప్పుడు ఏం బావా, అంటే మొగానికి చేతులడ్డంబెట్టుకు వ్రేళ్లసందు నుంచి నవ్వుతాడు - అంతే గప్ చుప్ - ఎక్కడి దొంగ లక్కడే. అన్నీ మాయ మౌతాయి.'

కాళిదాసు—'నీ విలా ఎక్కడనుండె వస్తున్నావు? వానకూడా వచ్చేటట్లుంది. మీది భీమన్నవలసేనా? నేనూ ఆ వూరే వద్దామనుకుంటున్నా '

శకుంతల—'నేను మీతో రాలేను సుమండి మళ్లీ ఆయన వచ్చి కాళ్లవేళ్ల బ్రతిమాలినా రాను ఎన్ని మాటలు చెప్పారనుకున్నారు నీకోసం గుండెకాయ చీల్చియిస్తా - నీ పాదాల వద్ద చనిపోతా - నీకోసం నేను ఏదైనా త్యాగం చేస్తాను - నా రాణివి - నా దేవతవు-నాభాగ్యానివి - నా కంటిపంటవి ఛీ! ఈ మాటలకు మోసపడి - యీ హోదాకు కక్కుర్తిపడి కాదూ, బావను నాకక్కర్లేదని అవమానించింది ఈయన మళ్లీ నాదగ్గర నేను నమ్మేటట్లు నీవే నా సర్వస్వం అని, చివరకు మళ్లీ యింకో చుప్పనాతిని చేరదీస్తే నా మతి ఒక్కమారు చలించదూ? ఛీ! ఛీ! పాపిష్టిమనుష్యులు!'

కాళిదాసు—'అతడు నీ కన్యాయం చేసినందుకు - నువ్వు తిరిగి మీ బావకు న్యాయం చేస్తే సరి - అంతేకాని యిలా చెట్టాపుట్టా తిరిగి ఏం ప్రయోజనం? పద పద '

శకుంతల—'నాగుజ్జం ఇంకొకరి పచ్చిక మేస్తే - నాగుగ్గిళ్లు యింకో పట్టానికి మేత కిస్తానా?'

కాళిదాసు—'(నవ్వుతూ) మీ బావే గా పరవాలేదు '

శకుంతల—'అట్లా గనకండె బావముట్టుకు ఎందుకు వస్తాడ '

ఇల్లాలి కా నాకు యిసుక దిబ్బలు యిండ్లు,
మూరులే దీయింట, సూర్యుడే చుట్టమ్ము
ఏ యతిని తా గడుపునే - నాయింట
యీ యతిది కే మిత్తునే? '

కాళిదాసు—'ఈయతిని అంటే అప్పుడే వచ్చాడనే నీవూహ'.

శకుంతల—'కాదు. ఊరికే అన్నాను పిచ్చిదాన్ని '

కాళిదాసు—'ఎందువల్లనో నా మనస్సు కరిగిపోతోంది ఇంత తెలివైనదానికీ పిచ్చి ఎందుకో! వదిలేసి వెళ్లటానికి మన స్సంగీకరించదు. సరే వూళ్లోకి తీసుకెళ్లి వదిలేస్తాను.'

శకుంతల—'ఏవిటి గొణుక్కుంటున్నారు. రండి. మీకు నేను చూపిస్తాగా వేయిపడవల రేవు '

కాళిదాసు—'సరే పద. అదుగో నావ యీ ఒడ్డుకు వస్తోంది అదేనా రేవు?'

శకుంతల—'అవును పూర్వం కృష్ణదేవరాయలు వీటికడ్డంగా పడవల్ని నిలేసి అవలి ఒడ్డున శత్రుసైన్యాలమీదకు హఠాత్తుగా దండయాత్ర సాగించిన చోటు యిది'

కాళిదాసు—'అవును - అలెగ్జాండరు పోరస్‌మీదకు యిట్లానే దాడిచేశాడు - ఇక్కడ దిగుడుదిగుడుగా వుందే - రా! నామాట విను. నువ్వుకూడా రా! అవతలి ఒడ్డు చేరాక మీయింటి కెళ్లిపోదువుగాని - '

శకుంతల—'ఊహూ! నేను రానే రాను-మీరు వెళ్లిపోండి'.

కాళిదాసు—'నీకు మతి చెడిపోయింది నిన్ను ఏ విధంగానైనా రక్షించాలి -ఊ. యిప్పుడు చెప్ప ఎందుకురావు? ఏయ్ పడవఅబ్బీ! ఇంకా ఒడ్డుకు పట్టించు మేం వస్తున్నాం.

శకుంతల—'నేను రానంటూంటే - ఏమిటీ బలవంతం?'

కాళిదాసు—'వీల్లేదు - నువ్వు యింట్లోంచి పారిపోయివచ్చేశావ్ - నిన్ను మీవాళ్ల కప్పజెప్పాలి'

శకుంతల—'ఉండండి చెయ్యి వదలండి! అబ్బ,చంపేస్తున్నారు ఇదుగో జారిపోతున్నా-జారిపోతున్నాను'

సరంగు—'పడవ వదిలేస్తున్నాను. మీరు వచ్చేదా, లేదా?'

కాళిదాసు—'ఉండు సరంగూ - మేం వస్తున్నాం '

శకుంతల—యేం రాం - పోనియ్! పడవ-'

సరంగు—మొగుడూ పెళ్లాల తగూలాట కాబోలు - ఎప్పటికి తెముల్టం- వదిచేస్తాను—'

కాళిదాసు—'ఏమైనా యీవిడ్ని వదలటానికి వీల్లేదు పిచ్చివాళ్లకు బలం ఎక్కువ కాబోలు—లాగుతూన్నా లొంగటం లేదు - ఊ! ఊ!! (రొప్పుతూ) అయ్యో! జారి పోయిందే - దొర్లిపోతోంది - సరంగూ పట్టుకో!'

సరంగు—'ఒరెయి సుబ్బా! ఒరేయి వెంకటేశం! రంగా! బద్దెన్నా! రండర్రా, రండర్రో! మనిషి పడిపోయింది గ్రెల్లో!'

పడవ్వాళ్లు—'వస్తున్నాం - ఎక్కడా - ఎక్కడా—'

సరంగు—'ఈదండర్రా-వలెయ్యరా రంగా - మంచి వడిగా వుంది-వాలుకి పోయి వలెయ్యరా- ఇదుగో బుడగ లొస్తున్నాయి-యిక్కడె ముందు చూడండె—'

కాళిదాసు—'అయ్యో! అయ్యో! నిండు ప్రాణం ఎంతపని జరిగింది!'

పడవ్వాళ్లు—'ఏదీ ఎక్కడా కొంగన్నా చిక్కటంలేదు వడిలో వాలుకొట్టుకు పోయినదో ఏమో - '

సరంగు—'బద్దెన్నా - గట్టుమీదున్న వాల్లందర్నీ పిలవర్రా వలలన్నీ పరిచి ఏరంతా గాలించాలి ఏదో మొగుడూ పెళ్లాల తగూలాటననుకున్నానుగాని - యిట్లా జరుగతుందనుకోలేదు'

కాళిదాసు—'ఇదెక్కడవస - మొగుడూ పెళ్లా లనుకుంటున్నారు కాబోలు కర్మం!'

పడవ్వాళ్లు—'ఊ దొరికింది! దొరికింది! సుబ్బడివల్లో చిక్కడ్డది లాగండర్రా - నేను కాస్సి లాక్కండి - ఒళ్లు గీసుకుపోతుంది'

సరంగు—'అరేయ్. ముందు నెగళ్లెయ్యండి-తుక్కు తెచ్చి-ఇంతకూ ప్రాణం వుందో,లేదో?'

కాళిదాసు—'ఏదీ - చల్లగా ముద్దకట్టిపోయింది శరీరం'.

సరంగు—'మరి నీట్లో పడితే తడిసి ముద్దకట్టకేమవుతుంది? శ్వాస అడ్డంలేదు'

కాళిదాసు—'నాకు నాడి తెలియదు,ఎట్లా, బ్రతికివుందో, లేదో - ఉపకారానికిపోతే అపకారం ఎదురయింది.'

సరంగు—'మేం - అట్లా అవతలి కెళ్తాం - వళ్లానికి పొడిబట్ట కట్టవయ్యా - చూస్తూ కూర్చున్నావేం?'

కాళిదాసు—'నాచేత బట్టకూడా కట్టిస్తారు కాబోల్రా భగవంతుడా ఇంతకే - యీ మంట బ్రహ్మాండంగా యిలా వెలుగుతూవుంటే - యీ వెలుగులో యీ అపరిచితకు సేవ చెయ్యమని నన్ను నియోగించినట్లు తోస్తోంది విధి.'

సరంగు—'మేం అవతలిఒడ్డు కెళ్లి వస్తాం - బద్దెన్నా, ను వ్విక్కడ సాయం వుండరా! బాబూ! ఆ మంటలో చేతులు కాళ్లు కొంచెం వెచ్చగా కాయండి ఒళ్లంతాకూడా ఓమారు కాకుండా మూడునాలుగుసార్లు అరిచేత్తో రాస్తే వేడి అందుకుంటుంది

కాళిదాసు—'సరే అట్లాగే - ఏమి ఆశ్చర్యంగా వుంది సంఘటన నాకు దారిలో యీ మనిషి తారసిల్లటం ఏమిటి? ఇంతకీ నేను దారి చూపమంటే వచ్చింది పాపం! ఏదో వాళ్ల వాళ్లకు అప్పచెపుదాం అనుకున్నాంగాని యింతలో యిట్లా జరుగుతుం దనుకోలేదు. ఇంతకీ యీ అమ్మాయితాలూకు మనుష్యులైనా కనుక్కోలేదు ఎవరో? ఓహో! ఏం విచిత్రంగా జరుగుతయి సంఘటనలు. ఏం చేస్తాను-కాళ్లు పడతాను - వేడి అందుకుంటే తెలివొస్తుంది -'

బద్దెన్న—'బాబూ భీమన్న వలసలో ఎవరింటికి వెళ్తారు?'

కాళిదాసు—'మురారి అని దివాణంలో లేడూ? అక్కడకు మధ్యలో యీలా జరిగింది. ఏం చెయ్యను?'

బద్దెన్న—'ఏం చేస్తారు? వచ్చేటప్పుడు చిలకా గోరింకల్లా వచ్చారు ఇంతలో అమ్మగారి కిల్లా జరిగింది ఇంకా నయం, నీళ్లుకూడా త్రాగివుంటే ఏమయ్యేదో—'

కాళిదాసు—'నేను కాదంటే మట్టుకు వీళ్లు నమ్ముతారా? ఏదీ - నాడి అందుకుందే— యింక పరవాలేదు కాస్సేటికి స్మృతి వస్తుంది '

బద్దెన్న—'ఐతే - యివిగో, పాలు - యివి కొంచెం వెచ్చచేసి తెస్తాన-కొద్దికొద్దిగానీరసం రాకుండా పట్టండి-తెలివొచ్చిన తరువాత.'

కాళిదాసు—'తడిబట్టలతో వుంచటమా! బట్ట మార్చటమా! ఇది చిక్కు ప్రశ్నే! బద్దెన్నా,ను వ్వవతలి కెళ్లు, కొంచం బట్ట సర్దాలి—'

బద్దెన్న—'అల్లాగే - బాబూ!'

కాళిదాసు—'నాకు చేతులు రావటంలేదు. యీపని ఎట్లా చెయ్యను - పరాయి స్త్రీ. అయ్యో! ప్రాణంకన్నా ఎక్కువా? ముందు యీ పంచె పూర్తిగా కప్పుతాను ఈ బ్రహ్మాండాన్ని ఆవరించుకుంటూ వుండే జ్యోతిసుందర యీ అపరిచితను నగ్నగావించి చూడలేను. ఆ పాపానికి కండ్లు పొడిచేసుకోవాలి - చేతులతో మారుస్తాను. (కండ్లు మూసుకుని) భగవంతుడా, యీమె శరీరంలోని ప్రత్యంగాన్నీ స్పృశిస్తున్నాను ఇందుకు నన్ను క్షమించాలి అయ్యో! నాకు చీరకట్టడం తెలియదే—పోనీ ఎల్లాగో ఓలా—కట్టేస్తా '

బద్దెన్న—'బాబూ! మురారిగారొస్తున్నారు - రానిచ్చేదా?'

కాళిదాసు—'రానియ్, రానియ్ ఒరేయ్ చూడరా - నా అవస్థ - '

మురారి—'ఇదేమిటి? నువ్వేనా — దీన్ని రక్షించింది ఒరేయ్ కాళీ! ఇది నా భార్యరా!'

కాళిదాసు—'అరె! ఆశ్చర్యంగా వుందే!'

మురారి—'సరే- ఆకట్టడం పూర్తి కానీయ్ ఈ పాలు కాచినవేనా- నేను చల్లారబోస్తాను నువ్వూ యిప్పుడే వస్తున్నావన్నమాట నా బ్రతుకిట్లా ఐపోయింది నేను చెప్పలేదూ - నెనక 'శకుంతల' అని - నే పెండ్లి చేసుకోబోతున్నాననీ - ఆమే యీమె వారంరోజుల బట్టే సుస్తీగా వుండి- హఠాత్తుగా మతి చలించి యింట్లోంచి పారిపోయి వచ్చేసింది. నేనూ వెతుకుతూనే తిరుగుతున్నా'

కాళిదాసు—'ఒరేయ్ - ఆ పాలు యిట్లా తీసుకురా! కదుల్తోంది అదుగో చూస్తోంది - పిచ్చిచూపు కాదు - యీమారు మామూలు చూపే - '

మురారి—'ఉండు ఉండు - ఇదుగో పోస్తున్నా - గుటకేసిందా? ఆ! వేసింది. శకుంతలా! శకుంతలా!'

శకుంతల—'ఇప్పుడు నే నెక్కడున్నాను?'

మురారి—'వేయిపడవల రేవులో—'

నారసింహలేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిస్త్రాణ, విస్ఫుత్తువ, శుక్లనష్టమును హరించి బలమును కాంతిని వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 తు॥ డబ్బి రు. 3-4-0 పోస్టేజి 10 అ.

పి. సి. ఏ. & కంపెని. పెరిదేపి-నెల్లూరు జిల్లా

బ్రాంచి : 7 సీనుమొదలి వీధి, మద్రాసు.